

ПАРАЋИНАЦ

Гласило Удружења Параћинаца
и пријатеља Параћина

ГОДИНА I

БРОЈ 3

Децембар 2001.

ДЕЛЕГАЦИЈА УДРУЖЕЊА У ПОСЕТИ ЗАВИЧАЈНОМ ГРАДУ

Делегација Удружења у саставу Борко Качунковић, председник Скупштине Удружења, Бранко Радовић, председник, Бранко Куцина, подпредседник и Никола Корбутовски, члан Управног одбора, посетила је Параћин 11. и 12. октобра 2001. године. Делегацији се у Параћину придружио Предраг Милојковић, члан Удружења.

Сврха посете била је да се у непосредном контакту са челним људима најважнијих градских установа и бројних предузећа представи Удружење и његови циљеви, чују предлози за сарадњу и затражи подршка за рад Удружења.

На свим местима делегација је добро, пријатељски и топло примљена. Првог дана посете у разговору вођеном у Скупштини Општине са председником др Предрагом Томковићем и подпредседником Извршног одбора Војканом Ристићем, дата је подршка Удружењу и изражена спремност да се подрже активности корисне за град.

Навече, после емисије вести, телевизија "М" је емитовала разговор са члановима делегације, што је била прилика да се свим грађанима Параћина и околине Удружење обрати са својим порукама за неговање веза, подршке и сарадње.

Наредног дана, на предлог Г-ђе Лепосаве Ивановић, управника градске библиотеке и уз подршку подпредседника И. О. С. О. Параћин Војкана Ристића, у сарадњи са Музичком школом направљена је нека врста округлог стола са челним људима из установа образовања и културе као што су Богољуб Максимовић и Предраг Вучковић из Завичајног музеја, затим Жика Томић и други. Говорило се о сарадњи у оба правца, од неговања духовног наслеђа и свих облика традиције до праћења савременог уметничког стваралаштва. О могућим програмима за популаризацију књига, изложбама, представама, књижевним вечерима, песничким караванима и сликарским колонијама и другим активностима повезаним и са туристичким потенцијалима Поморавља и суседним подручјима, говорио је Никола - Коља Корбутовски. Реално се може очекивати да ће обострана спремност за сарадњу наићи на потребну подршку. "Округли сто" су активно пратили сви параћински медији.

Делегација је посетила и значајну градску установу Дирекцију за изградњу, где се сусрела са помоћником директора Миломиром С. Дреноваковићем, дипл. маш. инж. Оливером Рајковић, дипл. инж. Славицом Марковић, дипл. инж. арх. и Владимиром Ђурђевићем, дипл. инж. арх. Разговарало се о генералном урбанистичком плану Параћина "2020". Наше Удружење има неколико десетина инжењера различитих струка и стручњака других професија које третирају градске проблеме. То је потенцијал вољан да свој грађански и стручни допринос да свим фазама и разматрањима везаним за припрему, израду и примену новог плана града. Наравно у мери која се оцени и подржи као потребна и корисна.

Са истим циљем делегација је посетила и већи број предузећа и разговарала са њиховим челним људима, и то: Југобанка, дд Београд, Филијала Параћин, где нас је примио Живојин Вељковић, дипломирани економиста и директор, Будућност, где нас је примио Вукашин Милић, дипл. ецц. и директор, "Градитељ", Драгиша Ђорђевић, дипл. инж. грађ. и директор, "Параћинка", А. Д. Сретен Обрадовић, дипл. ецц. директор, "Балкан Трон" г. Ненад Јовановић.

Делегација је посетила и општинску организацију пензионера са председником Душаном Петровићем - Цоцетом разговарала о сарадњи и заједничким акцијама.

На крају треба рећи да је у свим овим сусретима истакнуто деценијама очекивано окупљање Параћинаца у Београду и изражена спремност да се на разне начине подржи Удружење у његовом јачању и ширењу, као и да се да конкретна подршка за програме и акције које ће се заједнички договарати.

Медији у Параћину и гласило Удружења "Параћинац" већ имају значајно место у остваривању сарадње.

На крају, додајмо још једном: Делегација удружења наишла је на пријатељски и топао пријем, а сви сусрети иако кратки били су веома садржајни, пријатни и срдачни.

Бранко Радовић

Прва година новог века истиче. Параћину, свим Параћинцима и пријатељима честитамо наступајуће празнике и у Новој 2002. години желимо слогу, здравље и напредак.

Удружење Параћинаца и пријатељи Параћина

ПАРАЋИНЦИ СЕ ЈАВЉАЈУ

“ПАРАЋИНАЦ” ЈЕ СТИГАО У БЕЧ И РОСТОВ НА ДОНУ

Са великим задовољством и нешто носталгије прочитале смо први број гласила Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина, који нас је подсетио на давне године нашег срећног детињства и безбрижне младости.

Пријатно нам је било да видимо нека позната имена на Оснивачкој скупштини, а нарочито да сазнамо да се у параћинској цркви слави празник Св. Тројице, да Параћин има музеј, Музичку школу, градски хор, да је била организована изложба икона и то у кући Предрага Николића, коју је он саградио пред своју свадбу са прелепом енглескињом Едит и где смо на слави господина Николића виделе први, а можда и једини прави камин са ватром у Параћину.

Са интересовањем смо прочитале нешто ново из историје Параћина што нисмо знале, мада смо живеле у том граду од рођења до 1950. године. Лепо је написан чланак о госпођи Невени Теокаровић, коју смо знале док још није ни пошла у школу.

Потпуно се слажемо са аутором који истиче значај фабрике Теокаровић за развој Параћина.

Последњи пут смо виделе Владу и Славка Теокаровића негде крајем маја/јуна 1945. у затвору у Јагодини. Пошто су били осуђени на смрт хтеле смо да се поздравимо и захвалимо за све што је наша породица дуговала. Знамо да је смртна казна замењена робијом.

Наше емоције су достигле врхунац након прочитаних чланака на седмој страни "Штофарска улица педесетих" и "Прослава педесет година матуре". Осетиле смо потребу и схватиле да и ми треба да подсетимо млађе Параћинце, а можда и неког старијег на Параћин "тридесетих-четрдесетих" и зато шаљемо вам овај мали допис успомена девојчица које су рођене и одрасле у кругу параћинске "штофаре" која је за нас након пола века још увек оно што је била 1945. године, то јест "Фабрика вунених тканина Владе Теокаровића и Ко." која је пред нама и које се сећамо.

Са пуно драгих (понекад тужних) сећања три сестре Дудников, Беч - Ростов на Дону

ГУП ПАРАЋИН 2020 И "ПАРАЋИНАЦ"

Изградња генералног урбанистичког плана увек је повод да се изнова прикупе и среде сви подаци који се односе на град, његово настајање и развитак. То су и писана документа, али и планови, слике и фотографије, подаци и документа о појединцима, појединачним зградама и другим објектима, њиховој градњи, функцији и променама које су доживљавали, чак и описи појединих градских делова и амбијената и живота у њима.

Сви поменути и непоменути подаци и документи помажу да се формира представа и свест о граду у његовом континуитету између прошлости, садашњости и будућности. Занимљиво је да у тој слици града у континуитету понекад неочекивано али веома снажно и уверљиво може да допринесе сликарско дело, књижевни опис, па и пажљиво забележено сећање.

Параћин је већ у разним приликама и систематским радом прикупио значајну документацију о себи и свом трајању и развоју. Она се налази у свим градским установама, а нарочито је велика, систематизована и значајна документација коју прикупља, обрађује и излаже Завичајни музеј.

"Параћинац" је спреман да се у оквиру својих могућности, а сразмерно подршци коју добије и засебним подлистком, укључи у прикупљање и објављивање докумената и приказа који ће допринети потпунијој и целовитијој слици града Параћина у простору и времену.

ДАН ПАРАЋИНА - 27. СЕПТЕМБАР

Грађани општине Параћин убудуће неће прослављати 13. октобар - Дан ослобођења - одлучили су одборници на последњем заседању Општинског парламента. Изменама Статута општине за празник је одређен 27. септембар, дан када се име Параћина први пут помиње у повељи цара Лазара, 1375. године.

Општинска власт покренула је иницијативу за промену Дана општине пре више месеци, а у оптицају су била још два предлога: 10. јун 1833. године, када се Параћин први пут припојио Србији, 16. јун 1866, да је Михајло Обреновић својим указом прогласио Параћин варошицом. Већина житеља града на Црници, бирајући Дан општине, изјаснила се преко листа "14. дана" за 27. септембар.

Тим поводом одржана је свечана седница Скупштине општине, на којој је председник др Предраг Томковић упутио честитке грађанима Параћина.

НАШИ СУГРАЂАНИ

ЉУБИСАВ - ЉУБА
СТАМЕНКОВИЋ

Параћин је имао много председника општине, али прави градоначелник и први у пуном смислу те речи био је Љуба Стаменковић.

Рођен је 1919. године у Параћину од оца Димитрија и мајке Севде из старе и познате српске породице Пандуровића. Основну школу завршио је у Параћину, ниже разреде гимназије у Ћуприји, а више и матуру у Београду.

Спорт као прво опредељење коме је остао веран до краја живота започео је у подмладку Параћинског фудбалског клуба "Јединство". Потом од 1932. до 1939. играо је за "Југославију" у Београду. До краја живота, у складу са могућностима, бавио се спортом и доприносио његовом развоју, посебно фудбала.

Друго животно опредељење је синдикални покрет, кроз који је своје дубоко социјалистичко и демократско опредељење из најраније младости, а коме је остао доследан до краја живота успевао најбоље да усклади са временом у коме је живео и радио.

То опредељење га је чврсто сврстало у антифашистичке организације и токове у заробљеништву, и у сарадњи са француским покретом отпора у заробљеничком логору.

По повратку из заробљеништва као службеник Српске фабрике стакла у Параћину постаје 1945/46 секретар синдиката, а потом председник синдикалног већа Параћина. Изабран је за директора Српске фабрике стакла у Параћину 1952. год. коју дужност обавља до 1957. год. када је изабран за председника Скупштине општине Параћин. Ову дужност обављао је до 1. априла 1962. године а од тада до пензионисања, 1981. године као зналац два светска језика (немачки и француски) био је на више високих синдикалних функција у земљи и иностранству.

Активност Љубе Стаменковића у синдикалном покрету током 40 годишњег рада оставила је светао и значајан траг зналаца и прегаоца по убеђењу.

Богате културе, изузетна ширина и огромне личне енергије са способношћу организације уз интензивно окупљање стручних кадрова и њихову мотивацију за даље усавршавање, успевао је да свој визионарски поглед на родни Параћин, развој града и индустрије, незапостављајући пољопривредно залеђе, уз многа неразумевања и отпоре спроведе у дело.

Српска фабрика стакла израсла је у гиганта са тада најмодернијом опремом и технологијом. Производња је скочила за 300% на 24 000 тона шупљег стакла. Урбанизација града, кеј поред реке, модернизација болнице, опредељење за модеран балет, две нове средње школе, економска и техничка са више смерова, приступ решавању инфраструктурних проблема, интензивна модерна стамбена изградња биле су увек водиле Љубе Стаменковића. Веома јаке стручне екипе и тимови у свим областима са масом, онда стипендиста данас експерата расутих широм земље и иностранства, само су део остварених визија и идеја подхрањиваних љубављу за родни Параћин и његове грађане Љубисава Љубе Стаменковића, неуморног прегаоца, спортисте и борца увек и свуда.

Прим. др Момир (Миодрага) Стефановић

ДР ВИЋЕНТИЈЕ
РАКИЋ

У суботу, 17. новембра, навршило се 120 година од рођења др Вићентија Ракића, научника и педагога који се убраја у најзначајније теоретске истраживаче у области васпитања у домаћој педагошкој литератури. За његова истраживања се каже да покрећу проблеме од највећег значаја у савременом васпитању и да су његове идеје највећим делом у задивљујућем складу са модерним концепцијама личности и његовог развоја.

Ово је прилика да се укратко упознамо са животописом нашег суграђанина - научника и педагога, чије име се чува од незаборава кроз овдашњу Библиотеку "Др Вићентије Ракић".

Вићентије Ракић је рођен 17. новембра 1881. године у Параћину. Основну школу и дигу гимназију завршио је у свом родном месту, а затим је наставио школовање у Београду, где је и дипломирао на Филозофском факултету. До 1907. године био је суплент у гимназији, када по препоруци одлази као државни стипендиста у Лајпциг и Берлин на научно усавршавање.

Докторирао је за четири и по године, и својом студијом, објављеном 1911. године, убрзо скреће пажњу научне јавности на себе. Докторском дисертацијом Ракић не само да је показао супериорност владања материјом, лакоћу кретања у разним научним областима, способност развијања идеја и изванредну систематичност, већ, пре свега, таленат и стваралачку снагу којима је своје идеје подигао на ниво оригиналних теорија.

Вићентије Ракић је за доцента на Катедри за педагогију у Београду постављен 1912. године. Својим доласком уноси модернизацију наставне дисциплине, односно нову систематизацију педагошких појмова, теорија и чињеница, које излаже под заједничким називом "Општа теорија образовања". Ракић у својим предавањима не само да излаже модерне идеје и најновије научне податке, већ их и интерпретира с аспекта својих оригиналних теорија.

За време Првог светског рата боравио је у Француској где је одржавао курсеве за избеглице.

Од 1918. године, предаје на Катедри за педагогију, све до 1938. године, када је из до сада неразјашњених разлога изненада пензионисан! Умро је и сахрањен у Параћину 1969. године.

ЦРКВА СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ПАРАЋИНУ

Пре две године (1999.) прослављена је стогодишњица подизања цркве Силаска Св. Духа (Свете Тројице) у Параћину.

Тим поводом је Црквена општина Параћин издала веома лепо припремљен каталог. У њему је приказан историјат изградње цркве, основни технички опис цркве као и детаљи из цркве и око ње. Дати су спискови свештеника четири параћинске парохије са периодима у којима су служили, преглед председника црквене општине, као и списак великих добротвора цркве Св.Тројице у Параћину.

У каталогу се истиче да се у записима турског путописца Евлије Челебије из 1660. год. први пут помиње џамија на простору Параћина, коју је подигла мајка султана Сулејмана. Ту џамију помињу и путописци крајем XVIII века, који тврде да је џамија раније била црква. Верује се да је та црква подигнута пре 1520. године и да је била посвећена Св. Тројици или Св. Јовану.

У матичним протоколима параћинске парохије из 1837. године, поново се помиње црква изграђена од ћерпича, за коју је 1861. године издат налог да се руши, вероватно из безбедносних разлога.

Године 1838. изграђена је црква Св. Марка, као привремена богомоља. На њу подсећа спомен-камен са металним крстом, који се налази у порти, са северне стране цркве Св. Тројице.

Параћинска општина почела је изградњу нове цркве 1862. године, али је 1864.године, када је ова била скоро потпуно завршена, дошло до рушења торња, што је изазвало рушење крова цркве, тако да је читав објекат претворен у рушевину.

Нову цркву, заправо постојећу цркву Св. Тројице, пројектовао је познати српс-

ки архитекта Јован Илкић (1857-1917), који је пројектовао и Народну скупштину, хотел "Москва", зграду Официрског дома (сада Студентски културни центар) у Београду, цркву у Јагодини и друге значајне објекте у нашој земљи.

Градња цркве почела је 1893. године, радови су поверени предузимачу Пелегринију, пореклом Италијану, али је он напустио посао. Радове је 1897. године наставио инжењер Мирослав Павловић из Пожаревца и црква је завршена 1898. године, а 6. јуна 1899. године цркву је освештао Митрополит српски г. Инокентије.

Црква као грађевина представља спој неколико стилова. У основи је српско-византијски стил са једним великим кубетом. Звоник је спојен са црквом и припада романском стилу, док је унутрашњост цркве у стилу барока.

Црква је дужине 29,5м, ширине 22м, и има површину од 640м². Висина цркве је 14,5м, а висина кубета, од крова цркве је 4,2м. Унутар цркве је шест стубова постављених у два реда, који су квадратног пресека 1,55 x 1,55м, а два мања стуба, димензија 0,6 x 0,6м и висине 4м, носе галерију. Портал цркве, сокла, као и поменути стубови су од клесаног црвеног - грзанског пешчара. Звоник је у основи квадратног пресека 7 x 7м. Спољашност цркве и звоника су у црвено-жутој боји.

Дрвену конструкцију иконостаса је израдио столар Влајковић из Београда, а иконе на њему су рађене у Русији. Предикаоница је постављена на Св. Тројицу, 9. јуна 1931. године, а приложили су је Светислав, Живојин и Владислав Гајић, винарски трговци из Параћина. У сводовима цркве је осликано 12 фресака у облику медаљона, рад сликара Танића,

које је цркви приложио 1898.године Захарије Петковић-Качунковић, тадашњи параћински свештеник. За прославу стогодишњице освештења цркве, конзеватор Бобан Алмажан је рестаурирао фреске, када је и утврђено горе наведено.

Црква Св.Тројице у Параћину је оштећена приликом ослобођења града 1918 године, када је делимично срушен звоник, а приликом ослобођења града 1944.године, услед експлозије магацина на Крађорђевом Брду, полупана су сва стакла-витраже. Због тога је, а и због зуба времена, црква више пута обнављана. Последња обнова, извршена пред прославу стогодишњице освештења цркве, вратила је овом изванредном здању прави сјај, који ова црква и заслужује, а спољна расвета омогућује да се њена монументалност и лепота виде са велике даљине и у току ноћи.

У црквеној порти постоји заједничка гробница у којој су сахрањени оснивачи и градитељи цркве, као и тадашњи свештеници.

У порти су привремено били сахрањени погинули војници приликом ослобођења Параћина 1918. године. Са својим командантом мајором Марком Павловићем су 6.новембра 1927.године пренети у заједничку гробницу такође у црквеној порти.

У новије време са десне стране од улаза у цркву Св.Тројице, саградена је савремена капела за паљење свећа, како би се сачувала обновљена унутрашњост цркве.

У порти је изграђена и лепо опремљена црквена сала, као и парохијски дом са два стана за свештенике, који са старим парохијским домом заокружују целину цркве Св.Тројице у Параћину.

ПЕСНИКИЊА ТОДА МАТИЋ МЕДИЋ - ГОСТ НАШЕГ УДРУЖЕЊА

На једном од наших састанака летос присуствовала је и песникиња нашег порекла Тода Матић Медић, која већ низ година живи у Сиднеју, у Аустралији, а заједно са њом била је и Милена Милановић, уредница нашег ТВ часа из Лос Анђелеса. Том приликом Тода је прочитала неколико својих песама, напоменувши да јој је веома драго што је са Параћинцима и у Сиднеју, где она живи. Наиме, она ту познаје неколико пријатеља који воде порекло из Параћина, и са којима се она дружи.

ПРОМОЦИЈА "РУКОСАДА" ЈЕЛЕНЕ ДИМИТРИЈЕВИЋ

После медијске промоције у Параћину и Јагодини збирка песама "Рукосади" Јелене Димитријевић, као прва књига, која је објављена у Просветиној едицији "Млади таленти", промовисана је у Кикинди на "Песничким стазама", а потом је рецензент Милисав Савић, директор и главни уредник "Просвете" представио ову књигу и југословенској јавности у Београду, у матичној кући.

Јелена Димитријевић је своју нову књигу представила и у Дому културе у Лесковцу, заказана је и промоција на Београдском сајму књига. После тога, књига ће бити представљена и у Бору, Крагујевцу, Трстенику...

ИЗ ИСТОРИЈЕ ПАРАЋИНА

Судећи по археолошким налазима, као и по стилским карактеристикама појединих архитектонских споменика, ови објекти су подигнути у периоду од краја XIV до почетка XVI века. Поједини су се одржали до половине XVII века. Већина је настала у периоду надирања Турака, када се са југа повлачи хришћански живаљ а са њим и свештенство.

Манастир Св. Сисоја лежи у близини извора реке Црнице, једне изузетне природне појаве - из неколико врела избија цела река испод стрме литице стене. Налази се на око 12 км источно од манастира Раванице, на десној обали Црнице.

Постанак цркве подигнуте последњих година XIV века, везује се за монаха Сисоја, који је ту и сахрањен. Сем делова грађевине која по стилским карактеристикама припада споменицима моравске школе, очувани су и остаци манастирског бедема и темељи великог коњака унутар бедема.

Живопис у цркви скоро је у потпуности уништен. Забележено је да се на западном зиду налазио портрет деспота Стевана и игумана Сисоја, који једном руком придржава модел цркве.

У писаним документима манастир Св. Сисоја последњи пут се помиње крајем XVII века. Ускоро после тога изгледа да је и опустео.

Манастир Намасија

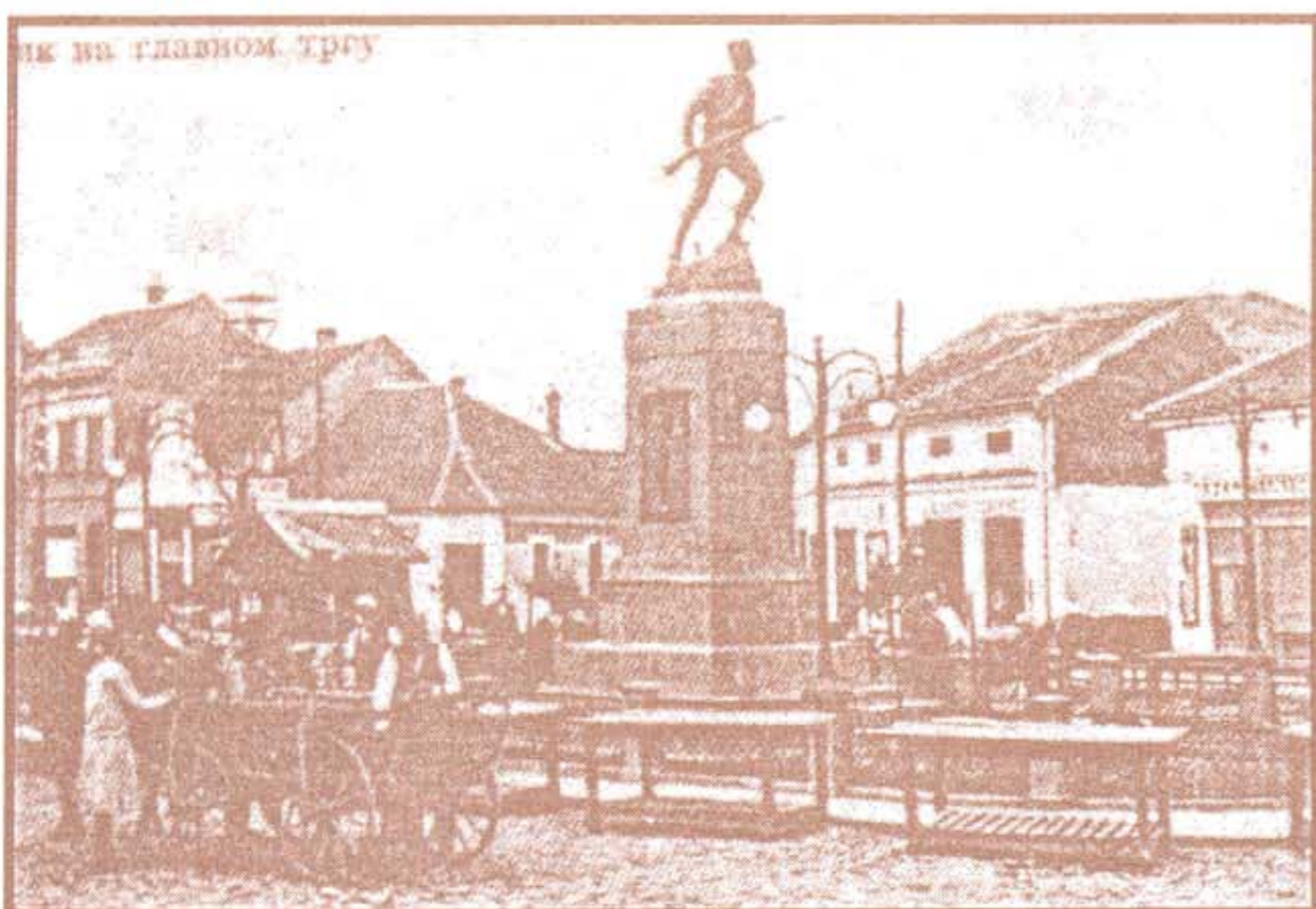
Манастир је лоциран у клисури реке Црнице, на око 1 км југозападно од села Забреге. Подигнут је на малом платоу, на месту где река прави оштру кривину, у подножју стрме стене која доминира над овим делом речног тока.

У турским тефтерима из XVI века, аустријској ратној карти, као и у народним предањима, овај манастир се помиње под именом Манасиња, Манасињац и Намасија.

Поред цркве, очуване су и доње зоне параклиса са живописом. Унутар бедема постоје и остаци многобројних привредних објеката.

Бројни налази разнородног археолошког материјала и остаци неколико великих привредних објеката, богато илуструју живот који се одвијао унутар манастира за време од око два века његовог постојања.

На основу карактеристика и стилских одлика керамичких налаза и другог покретног археолошког материјала, као и угарског новца откривеног на овом локалитету, манастирски комплекс временски је датован у период од XV до XVII века. Наиме, сматра се да је настао у другој половини XV века и да је постојао до половине XVII века.

Обележена 125-годишњица рођења
др Војислава Маринковића

ДР ВОЈИСЛАВ МАРИНКОВИЋ

Др Војислав Маринковић је рођен 1876. године у Београду. У Параћину су му преци познати у три генерације. Прадеда Маринко је био у делегацији код паше да измоли обнову цркве Св. Петке у Извору (1823), деда Павле је био трговац у Параћину, а његов брат Пера срески начелник у Параћину и Брзој Паланци. Отац му је познати правник Димитрије Маринковић, најдуже као судија и председник судова у Београду, министар унутрашњих дела, а прославио се и искорењивањем хајдучије у Србији. Школовао се у Београду и Паризу где је добио докторат права са темом "Елиминациони порези" на Сорбони Радио је најпре као чиновник (порезник) у Министарству финансија, а затим као секретар Министарства. Напустио је државну службу 1906. године и основао Општу привредну банку. Почео је да се бави политиком и те године изабран је за посланика у Пожаревачком округу и континуирано биран за народног посланика све до 1932. Пошто су напредњаци били Обреновићевци, то је првих година био у опозицији. Прихватио је да уђе у Пашићев "Ратни кабинет" 1914. године и у њему био на Крфу до 1917. Када су "опозициони" чланови напустили владу због тога што влада није тражила Аписово помиловање.

Пошто је после смрти Стојана Новаковића, он био на челу напредњака, одмах после рата формира са Давидовићем и другима Демократску заједницу која је одмах затим претворена у Демократску странку. Био је један од кључних лидера те странке и као такав био биран за посланике и члан више коалиционих влада. После увођења тзв. шестојануарске диктатуре краља Александра, верујући у потребу да Југославија опстане, па макар се то косило са његовом заљубљеношћу у парламентаризам, прихватио се места министра иностраних послова у влади Петра Живковића. Више из куртоазије, после атентата у Марсељу, био је у Узуновићевом кабинету, ако министар без портфеља, 1934. Умро је 1935.

Пет година је узастопно стајао на челу Министарства иностраних послова, те је дао значајан допринос афирмацији Југославије што у то време није било лако. Нарочито је забележено као значајно да је неговао пријатељске односе са Француском (Уговор о пријатељству) и блиско сарађивао са министрима Мале Атанте (Чехословачка и Румуније) Исто, са Грчком. председавао је једне године Савету Друштва народа у Женеви, те сваке године министровања учествовао активно на скупштинама Друштва народа.

Био је ожењен Аном, сликарком, чланицом познате ликовне групе "Леда", иначе ћерком славног Симе Лозанића. Нису имали деце. Деце нису имали ни два његова брата (Павле, министар у више влада, познат као оснивач Етнографског музеја, Женске учитељске школе, Богословије "Свети Сава", Позоришта код Мањежа - сада Југословенско драмско; Светислав - потпуковник Српске војске) Михаило, адвокат, једини је имао деце.

Сахрањен је у алеји великана на београдском Новом гробљу.

ВЕСТИ ИЗ ГРАДА НА ЦРНИЦИ

140 ГОДИНА БИБЛИОТЕКЕ "ДР ВИЋЕНТИЈЕ РАКИЋ"

Традиционална акција "Месец књиге" посвећена је афирмацији књижевног стваралаштва, издаваштва и библиотекарства. По традицији одржава се од 15. октобра до 15. новембра, а главни носилац обележавања празника књиге у нашој општини је Градска библиотека "Др Вићентије Ракић". Ове године та манифестација протекла је у знаку два значајна датума за Параћин. Најпре, према најновијим истраживањима утврђено је да је Параћин добио прву читаоницу 1861. године, што значи да овдашња библиотека слави 140-ти рођендан. Уз то ове године се навршава и 120 година од рођења др Вићентија Ракића, врсног педагога и научника чије име носи овдашња библиотека.

Значајни датуми и поред, више него скромних средстава, биће достојно обележени, напомиње у разговору за наш лист, Лепосава Иванковић, в.д. директора Библиотеке. Најпре, у оквиру "Месеца књиге" објављен је колективни упис ђака првака у Библиотеку уз пригодан програм. Ту је и наградни конкурс за најбољи прозни и песнички рад ученика основних и средњих школа. По традицији биће награђени и најактивнији читаоци. Библиотека ће организовати и две књижевне вечери, најпре промоцију песничке књиге "Свитац на Исусовим сандалама!" овдашње младе песникиње Александре Милачић. Током новембра љубитељи књижевности имаће прилику да се упознају са стваралаштвом Горана Петровића, овогодишњег добитника НИН-ове награде за роман "Ситничарница код срећне руке".

ИЗЛОЖБА "ЗАНАТСТВО У ПАРАЋИНУ ДО 1900. ГОДИНЕ"

Као специфичност овогодишњег Сајма привреде Поморавља учинила га је богатнијим од претходних. Најављујући њен традиционални карактер и још веће богатство за наредни сајам. Удружење самосталних привредника овом изложбом је показало бригу "за старе занатс неговане у средњевековном периоду Петрушког властелинства. Подсетило нас је да историја нашег занатства не почиње од Карађорђа и Милоша, већ да сеже дубоко у прошлост, када су прављени утврђени градови, манастири и цркве, откривајући нам монументално стваралаштво и изузетно умеће наших старих мајстора. По први пут у нашој средини, на овој изложби која по много чему представља драгуљ, овогодишњег Сајма, обрисана је прашина са првих 15 векова наше ере занимљивом реконструкцијом и илустрацијама онога што је постојало у занатству нашег краја у том периоду под утицајем Византије, тако да једна од порука ове изложбе може бити мисао чувеног Румуна, Емила Сиорана: "једино свет Балкана може да реши духовну и атеријалну кризу ка којој хрли западни свет. Без обзира на свеколики технички развој. Тај свет је уморан и без компаса".

ЛЕП СУСРЕТ У ЗАВИЧАЈУ

Приликом недавне посете делегације нашег удружења Параћину, поред многобројних званичних сусрета са представницима града, привредним и културним институцијама и др. дошло је до једног спонтаног и срдечног сусрета, који нам је свима остао у драгом сећању ...

Наиме, том приликом, били смо и гости познатог привредника и произвођача многих корисних машина и металних конструкција Владе Грујића, који нас је примио у свој лепи дом и срдечно угостио.

А са Владом, параћинцем по рођењу и по пореклу, који је радњу наследио од свог оца, такође вредног и познатог трудбеника, били су његови и наши пријатељи Лоле Миленковић, кога се многи Параћинци и данас сећају као изванредног навалног играча "Јединства", Баћа Аћимовић и Драгољуб Буле Милићевић.

И тако седели смо уз праву србијанску (параћинску) софру, мезетили све по реду од младог сира и папричица до печеног меса и гибанице и уз чашицу пића сећали се дивних дана младости и старог Параћина ...

Био је то незабораван и пријатан сусрет, који је и домаћинима и гостима остао у најлепшем сећању. Ех, ништа без наших драгих џигерана!...

За реализацију ове изложбе Удружење је ангажовало галерију "Питагора" и њеног власника Зорана Здравковића

СЕЋАЊЕ ...

МАРКО КРЊА

Много је прича, анегдота и мањих записа речено о њему, али се чини, никад довољно да се он као симбол једног колорита и бoемског доба у граду, објасни и опише.

Никада ми није био близак његов надимак "Крња" чинио ми се подсмешљив и понижавајући, али је био недвојив од имена, па је то све заједно личило на име и презиме.

Његова појава, где се год нашао, а то је углавном, на улици, кафани и на утакмицама градског фудбалског тима, била је уочљива по гегавом "чаплиновском" ходу, по здепастој фигури, са навученом капом, ни качкетом, ни беретком, у згужваном неуредном оделу и неком недефинисаном обућом.

Све то, обилато је било зачињено остацима разних боја, од његовог учинка у раду на плакатима, молерисању и фарбању.

На улици, одолевао је задиркивању деце и зависно од тежине тих жаока, реаговао је неки пут сочно, а неки пут, би се само његове, отромбољене доње усне још више опустиле, а тужне очи су гледале у нешто што је само он видео, нем и одсутан.

Нико у граду није у потпуности знао његово порекло и образовање пре доласка у град. Прихваћен је као део средине, нарочито од тадашњих боема, спортиста и "пословних другара".

Његова велика љубав био је градски фудбалски тим. Био је присутан на свакој утакмици у граду и на гостовањима, кад је било места у аутобусу са фудбалерима, кад се од играча могло скупили мало пара за возну карту, кад се ишло возом, а за храну се увек нашло од оскудних порција играча.

За једну важну утакмицу, која се играла у удаљеном месту, у аутобусу није било места за Марка. Требало је тамо и преспавати, али пара - ниоткуд.

Марко је решио да иде на утакмицу, по сваку цену, на свој начин. Уђе у воз, заузме место до прозора, претури по џеповима да провери да му је ту возна карта. Стави возну карту у шаку, наслони се до отвореног прозора и рече сапутницима да ће мало да одрема, па да не галаме много. После извесног времена, наиђе кондуктер, бучно отвори врата и још бучније затражи карте на преглед. Марко нагло "пробуђен", трже се, рашири руке, а возна карта ко зна колико стара и за који је правац, одлете кроз прозор и продужи у супротном правцу од захукталог воза. Марко се правио очајан, љут, а кондуктер који је све то видео, уз присуство бројних сведока није имао куд. Могао је да прими к'знању докле путник иде и да га, опомене да на време сиђе с воза.

После успешног путовања, пронашао је хотел где су одсели фудбалери, надајући се да ће уз њих моћи негде да прспава. Места није било па су он и још један навијач, решили да преноће на задњем седишту аутобуса са којим СУ дошли фудбалери.

Ноћ јесења, прохладна, а њих двојица, згрчени на седишту, спавају покривени са по једним изаналим шоферовим пешкиром - покривачем.

У неко доба ноћи, Марков цимер, пробуди се сав промрзао. Виде да на себи нема оно мало покривача, а Марко, спава покривен са оба. Цимајући, оте му ћебе, уз најпогрдније речи - псовке, што га је оставио да се мрзне. Марко је само промрљао да "ћебићи нису ни за зашта", да ни један није могао тако да се угреје, па је боље да се један од њих људски згреје, лепо покривен. Можда је ова прича пуно пута препричавана, а можда и записана. Ако није, нек остане прича о лику који није измишљен, који на извештан начин припада свима.

З.К.

КАЛЕНДАР САСТАНАКА УДРУЖЕЊА:

Уторак, 23. децембар (Новогодишњи)

Уторак, 29. јануар 2002. г

Уторак, 26. фебруар 2002.г.

Састанци се одржавају, већ по традицији у ресторану "Парк", код Калемегдана, са почетком у 17 часова.

НЕ ЗАБОРАВИТЕ ...

ДОЋИТЕ ...

"ВОЛАН" Д.О.О.
ПАРАЋИН
Немањина бб
035 / 568-000

Нуди:
Гуме свих димензија,
акумулаторе, моторна уља,
моторе и бицикле

IN MEMORIAM

НАШ ЧЛАН
ВЛАДА РАДМИЛОВИЋ
(1934-2001)

Тешко нарушеног здравља, на почетку са нама, до краја са нама, увек чврст и постојан, ведар и драг

НАШ ЧЛАН
ДУШАН - ДУЛЕ СТЕФАНОВИЋ
(1922-2001)

Кренуо из Поповца, стекао другове и пријатеље у Параћину, породицу, дом и пријатеље у Београду и вратио се у свој Поповац

УДРУЖЕЊЕ

СПОРТ

“ЈЕДИНСТВО” ТОНЕ СВЕ НИЖЕ

После недавног катастрофалног пораза од Крагијевчана са 5:0, фудбалски клуб “Јединство” пада све ниже на табели Друге лиге. Може ли се нешто учинити да овај наш клуб, некад финалисту Купа Југославије, заустави серију пораза и крене напред. Ево шта о томе мисли први човек Живојин Танић, председник Управног одбора клуба:

- Истина је да сам трећи председник клуба за кратко време. У праву су новинари кад кажу да је почело умирање клуба. “Јединство” је далеко од правих извора финансирања. Нико неће да помогне клубу, само нас неколицина својим средствима помажемо. Утакмице играју млади, без искуства, а како пролазе, видите и сами ...

Али видећемо, очекујемо нове идеје и боље дане ...

**ЧИТАЈТЕ И ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ НА НАШ ЗАВИЧАЈНИ ЛИСТ
“ПАРАЋИНСКИ 14 ДАНА” НА Ж.Р. 43504-603-3-2-666**

Нискофратња

35250 ПАРАЋИН, Мајора Гавриловића 66
Телефони: директор: (факс) 035 563-069
комерцијални директор: 561-013,
технички директор: 562-568
финансијска служба: 563-960
Погон механизације, Видовданска 66
Тел. 035 564-113

20

ЈУБАНКА АД
БЕОГРАД
ФИЛИЈАЛА ПАРАЋИН

35250 ПАРАЋИН, СВЕТОГ САВЕ ББ
Тел. (035) 563-035, ФАКС (035) 563-794

ВУДУЋНОСТ

DRUŠTVENO PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU ELEKTRO-ENERGETSKE
OPREME - P A R A Ć I N

УДРУЖЕЊЕ ПАРАЋИНАЦА И ПРИЈАТЕЉА ПАРАЋИНА

**ПОЗИВА ПАРАЋИНЦЕ СВИХ ГЕНЕРАЦИЈА
НА НАШЕ РЕДОВНЕ СКУПОВЕ СВАКОГ
ПОСЛЕДЊЕГ УТОРКА У МЕСЕЦУ
У РЕСТОРАНУ ПАРК КОД КАЛЕМЕГДАНА
У 17.00 ЧАСОВА**

Ресторан ПАРК
Београд, Париска 20
Тел. 621 636

**ДОЋИТЕ ДА СЕ ДРУЖИМО 25. ДЕЦЕМБРА 2001. ГОДИНЕ
КАО И ВАСЦЕЛЕ 2002. ГОДИНЕ, АКО ДА БОГ ЗДРАВЉА.**

Гласило Удружења Параћинаца и пријатеља Парафина, Београд
Редакцијски одбор: Никола Корбутовски (главни уредник), Бранко Куцина, Бранко Радовић, Момир Стефановић и Марина Ђираковић-Кожетинац (секретар редакције). Адреса: “ТОПТОУРС”, Булевар Краља Александра 130, Београд
Техничка припрема, уређење и графичка реализација: “МАКОМ”, Београд, Јагићева 5